

מזכיר הקיבוץ

לא אחדש הרבה אם אומר שלא פשוט להיות מזכיר קיבוץ. במיוחד לא בקיבוץ תוסס, מגוון, מהפכן ושמרן בעת ובעונה כמו שהיה אז ברור חיל. על המזכיר לשמוע את כל הבעיות של החברים (וכאלה יש אין סוף, תאמינו לי), להתמודד עם כל הבעיות החברתיות הנובעות מחיי השיתוף והשוויון, לתווך בין בעלי התפקידים השונים, לעבוד בשיתוף פעולה עם למעלה משלושים (!) ועדות ולעולם לא לדעת מה עלול "לנחות" בעוד חמש דקות. וזה כלל הברזל לכל מזכיר קיבוץ באשר הוא: אף פעם אל תגיד "היום אין לי מה לעשות" ! אני לא הכרתי את הכלל הזה ולמדתי אותו בדרך הקשה.

בוקר אחד, בסביבות השעה תשע, יצאתי מחדר האוכל. שוחחתי עם גיסי ברלי, אז רכז השלחין. אמרתי לו שביום הקודם סידרתי כל העבודה הבירוקרטית (מכתבים, דו"חות לתנועה, הכנת סידור שבועי של ישיבות הוועדות, וכו'...) ולכן אין לי מה לעשות, אני פנוי. ברלי אמר לי שיבדוק בשדה, יתכן שהם זקוקים היום לטרקטוריסט. נכנסתי לצריף המזכירות והתחלתי לסדר את הניירות על השולחן. לפתע שמעתי חריקת בלמים צורמת. יצאתי במהירות וראיתי אדם רץ עם ילד בזרועותיו לכיוון המרפאה. מיהרתי אחריו והצלחתי להבין ממנו שהוא נסע מול מושב חליץ, ואז קפץ ילד אל הכביש והוא פגע בו. מיהרתי לדווח למשטרה.

כמה דקות לאחר מכן קיבלתי את הידיעה המרה: הילד

לעולם לא אשכח את יללות בני המשפחה שהגיעו אלינו ממושב שדה דוד. עשיתי כמיטב יכולתי להקל על כאבם. במקביל הגיעו שוטרים, ואני ליוויתי אותם בגביית עדויות מהאחיות במרפאה ומחברים שהיו עדים להתרחשות. בשלוש וחצי אחר הצהריים הכל נרגע. המשפחה חזרה לשדה דוד, השוטרים יצאו לדרכם ואני נכנסתי לצריף המזכירות להכין לי כוס קפה. ואז, שוב – חריקת בלמים. מיד אחריה התפרץ אדם מבוהל למשרד ושאל איפה המזכירות. כשהצגתי את עצמי, הוא סיפר שעבר על יד תחנת אוטובוס וראה טנדר שנסע במהירות, ירד מהכביש לשוליים ופגע באיש זקן שהמתין בתחנה. האיש נלקח לבית החולים במצב קשה.

מיהרתי אל תחנת האוטובוס. לא רחוק ממנה מצאתי זוג משקפיים שבורים ונעל של גבר מוכתם בדם. חזרתי למשק והתחלתי להתעניין האם מישו מההורים של חברי הקיבוץ היה אמור לנסוע באוטובוס באותו יום. נזהרתי, כמובן, לא לספר למה. והתברר שכל האבות נמצאים בבית, מלבד אחד: מר טריביץ, אביה של סוזנה לוי. ניגשתי אליה והיא מיד הבינה שמשו לא כשורה. בעיניים מושפלות הראיתי לה את הנעל. כמה רווח לי כשהיא אמרה בביטחון שהנעל הזו לא שייכת לאביה! התחלנו לחפש אותו באמצעות הטלפון, עד שהתברר לנו שהוא נמצא בריא ושלם בביתה של אחותה של סוזנה בבאר שבע.

כשכבר חשבתי שהפרשה מאחורי, התקשרו מבית החולים והודיעו שהקשיש שנפגע – מת מפצעיו. מבקשים מאתנו לשלוח מישו שיזהה אותו, כי בתעודת הזהות שלו כתוב שהוא מברור חיל. איך זה יכול להיות? בבדיקה שערכנו הסתבר שמדובר בסבא של אחד מחברינו, אליעזר, אשר בא לבקר את המשפחה ונרשם כתושב הקיבוץ.

גייסתי את הטנדר, לקחתי את אליעזר ואת אביו ונסענו
שלושתנו לאבו כביר לזהות את הגופה.

כשהגעתי הביתה באחת ושלושים לפנות בוקר, חיכה לי
פתק מברלי: "היום הסתדרנו בלעדיך. אבל אם גם מחר אין
לך מה לעשות – תגיע בחמש בבוקר לצריף השלחין..."

מובן שלא כל הבעיות איתן מתמודד המזכיר הן כל כך
מהירות וקצרות מועד. חלק לא קטן מהנושאים דורש זמן
והטיפול בהם נמשך ונמשך. שמעתי פעם הגדרה האומרת
שתפקיד המזכיר הוא לקבל את הבעיות מהמזכיר הקודם,
לגלגל אותן ולהעביר הלאה אל המזכיר הבא. זה נשמע
סיזיפי ומתסכל, וזה באמת ככה. אבל אני יכול להעיד
לפחות על מקרה אחד שהחבר (או ליתר דיוק – החברה)
דווקא הרוויח מזה.

במסגרת ה"גרעין" השביעי (!) הגיעה אלינו בחורה,
ש הביאה אתה אמא מבוגרת ואח קטן. שנתיים לאחר מכן
היא החליטה לעזוב את הקיבוץ. הסברתי לה שאנו מכבדים
את רצונה, אבל עליה לקחת איתה את האמא והאח אשר
נקלטו במשק בזכותה. היא לא וויתרה ופנתה לכל מיני
"נפשות טובות" בקיבוץ (במיוחד ממחסן הבגדים...),
שבאו להסביר לי שאני אגרום פה למשבר אישי חמור, ואם
יקרה משהו – זה ישאר על מצפוני. לא נכנעתי ללחצים
והתעקשתי על עמדתי. כשהבחורה ראתה שכלום לא
יעזור, היא הודיעה שהיא נשארת.

מספר חודשים לאחר מכן, קצת לאחר שסיימתי את
התפקיד, הופתעתי לראות החלטת מזכירות שאישרה את
העניין. הצעירה עזבה והקיבוץ נשאר עם האם הקשישה
והילד. כששאלתי את המזכיר שהחליף אותי למה הסכים
להישארותם, הוא ענה לי: "איך יכולתי להתנגד? הם
אלמנה ויתום..."

בפרשה אחרת דווקא כן הצלחתי להגיע לפתרון. בין החברות של ה"גרעין" השישי היתה אחת מאוד חמודה, נאה, עובדת שדה מצויינת. היתה לה עוד תכונה נהדרת: לא היה קשה מאוד להנות מחסדיה. יום אחד הגיע לאזני המידע שכלב, השייך לאחד החברים המרכזיים במשק, נשוי ואב לילדים, נראה ערב קודם מול דלת חדרה של החמודה ההיא. הבנתי שנוצרה סכנה לשלמות של משפחה מכובדת בקיבוץ. מיהרתי להזמין את הבחורה לשיחה והתברר שיש צורה נאותה לפתור את הבעיה. ביום שישי, בישיבת המזכירות, הצעתי שהמשק יתן הלוואה לחברה מסויימת, אשר יש לה בעיות אישיות והיא רוצה לנסות לחיות בתל אביב. למרות אנונימיות הבקשה, ההלוואה אושרה. הבחורה מצאה עבודה מעניינת בתל אביב והכל בא על מקומו בשלום.